

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. október 28.

KATOLIKUS HITTAN

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS
MINISZTERIUM**

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Az írásbeli vizsgán a vizsgázónak szövegalkotási feladatot kell megoldania. Két megadott téma közül választhat. Értekező dolgozat műfajában mutatja be a vizsgázó komplex hittani tudását, összetettebb teológiai kérdések világos megfogalmazási képességét, korszerű bibliai és szövegelemzési ismereteit, önálló vélemény- és ítéletalkotási képességét.

A dolgozat terjedelme minimum 120 sor, lehetőleg ne haladja meg a 140 sort (kb. 1300 szó).

Az írásbeli feladat kidolgozásához a vizsgázó használhatja a Bibliát és a II. Vatikáni Zsinat dokumentumait.

I. rész: PONTOZÁS, TELJESÍTMÉNYSZINTEK

A dolgozat maximális pontértéke 70 pont.

Írásbeli – 70 pont	
<i>A TARTALMI KIFEJTÉS MINŐSÉGE</i>	<i>50 pont</i>
– a téma és a kifejtés relevanciája	max. 15 pont
– tárgyi tudás	max. 15 pont
– hittani fogalmak pontos használata	max. 10 pont
– értelmezés, aktualizálás	max. 10 pont
<i>A SZÖVEG MEGSZERKESZTETTSÉGE, NYELVI MINŐSÉGE</i>	<i>20 pont</i>
– világos, logikus szerkesztés	max. 10 pont
– megfelelő szóhasználat	max. 10 pont

A TARTALMI KIFEJTÉS MINŐSÉGE

Elérhető: 50 pont

Teljesítményszint: 30-50 pont

A dolgozat a választott témáról szól, a vizsgázó megfelelő tájékozottsággal, gondolati érettséggel, tartalmasan fejt ki a címben megjelölt hittani témát.

A téma megközelítése világos, átgondolt, az értelmezés, a kifejtés alapos tárgyi tudásra és a tudás meggyőző alkalmazására utal (pl. a tárgyi elemek, a fogalmak, az utalások helytállóak).

A lényegi állítások kifejtettek, a példák, a hivatkozások relevánsak, a gondolatvezetés és az érvelés meggyőző (pl. az állításokat támogató érvek közül egy sem alapul fogalmi, logikai tévedésen).

Az írásmű tartalmaz személyes reflexiókat, állásfoglalást.

Teljesítményszint: 12-29 pont

A dolgozat lényegében igazodik a tételben megjelölt hittani témához.

Van olyan bekezdés, mely nem a témához tartozó gondolatot fejt ki. A kifejtés tárgyi elemei (pl. fogalmak, utalások, példák) zömükben helytállóak. A dolgozat mégsem tükrözi írója kellő mélységű és részletességű tudását az adott témáról, ezért nem elég meggyőző. Esetleg előfordul egy-két fogalmi, tárgyi félreértés. Az érvek nem mindig támasztják alá kellő mértékben az állításokat, azok nem elég világosak és megalapozottak.

Teljesítményszint: 1-11 pont

A címben megjelölt hittani témával kapcsolatos logikus kifejtés helyét gyakran az általánosságok, esetenként fogalmi, tárgyi tévedések foglalják el. A vizsgázó állításainak magyarázata és kifejtése helyett ismétlésekbe bonyolódik. Logikai érvelése gyenge vagy hibás; kevés a releváns példa, utalás. Elfogadható önálló véleményt a dolgozat nem tartalmaz, így nem meggyőző.

A SZÖVEG MEGSZERKESZTETTSÉGE, NYELVI MINŐSÉGE

Elérhető: 20 pont

Teljesítményszint: 12-20 pont

A dolgozat egészének felépítése megfelel a feladatban megjelölt témának, az írásmű műfaji követelményeinek és a témáról közölt gondolatoknak.

A dolgozatban – a tartalmi kifejtés logikájával összhangban – a bevezetés, a tárgyalás és befejezés szerkezetileg jól elkülöníthető egymástól. A fő szerkezeti részek arányosak.

A dolgozat felépítése világos, logikusan előrehaladó, az állítások és a gondolategységek világosan kapcsolódnak egymáshoz. A nagyobb gondolatmenetek kisebb egységekre, bekezdésekre tagolódnak.

A dolgozat megtartja az előírt terjedelmet.

Stílusa gördülékeny, szóhasználata szabatos, pontos.

Teljesítményszint: 5-11 pont

A dolgozat minden fontos szerkezeti elemet tartalmaz, de azok aránya, egyensúlya nem mindig megfelelő (túl hosszú bevezetés, túl rövid befejezés stb.).

A dolgozat felépítése olykor következetlen, a gondolatmenetet helyenként indokolatlan váltások, kitérők jellemzik, nem mindig elég világos a részek közötti összefüggés. Nem fektet elég hangsúlyt arra, hogy a fontos dolgokat kiemelve, a kevésbé lényegesektől elválassza.

A szóhasználat általában pontos, szabatos, de olykor a köznyelvi normától eltérő. Mondatszerkesztése helyenként nem eléggé változatos. Nyelvi-nyelvtani hibák (pl. egyeztetés) is előfordulhatnak a dolgozatban.

Teljesítményszint: 1-4 pont

A dolgozatban nem ismerhető fel teljes bizonyossággal a három fő szerkezeti egység. A gondolatmenet lényegében zavaros, csapongó, sok az ismétlés. A főbb gondolatok nem különülnek el világosan egymástól. Alapvető szövegösszefüggési hiányosságok mutatkoznak, (pl. logikai hézag, felesleges ismétlés, alanyváltás, túlbonyolított mondatok).

A dolgozat terjedelme kirívóan rövid.

Szókincse szegényes, mondatszerkesztése igénytelen. Gyakran fordul elő nyelvi-nyelvtani hiba.

II. rész: TARTALMI ELEMEEK

1. feladat:

Az Isten hívására válaszoló próféták

Szabadon választott ószövetségi próféta szövegek segítségével mutassa be, hogyan közvetítik a próféták a választott népnek személyesen megtapasztalt istenélményüket! Dolgozatában fejtse ki, hogy az Ószövetség prófétáinak elsősorban az a célja, hogy a reményt ébren tartsák a népben: Isten fog segíteni!

Elvárható tartalmi elemek:

Bevezetés:

- A próféták aranykora (Kr. e. 931-538) történeti háttere: két részre szakadt az ország; nagy hódító birodalmak fenyegetik az országot.
- Kialakulnak a prófétaközösségek, s kiemelkedő személyek lépnek föl, akik élőszóban, életükkel és szimbolikus cselekedeteikkel hirdetik Isten üzenetét.

Kifejtés:

- Illés / Elizeus / Ámosz / Ózeás az üdvözítő Isten szolgálatában (pl. 1 Kir 18 vagy 2 Kir 2 vagy Ám 5 vagy Óz 11 elemzése).
 - Illés életében a csoda nem az áldozatot elemésztő tűz, hanem egész élete és elszánt hithirdetése.
 - Elizeus tanúja annak, hogy az Isten közelében élő ember halála nem reménytelen elmúlás.
 - Ámosz ítéletes prófeciája figyelmeztet, hogy az Úrnak nem áldozat kell, hanem szeretet, az ő törvényeinek elfogadása és megtartása.
 - Ózeás próféta szavai Isten feltétel nélküli szeretetéről, megbocsátó irgalmáról tanúskodnak.
- Izajás és Mikeás prófeciái az asszír és a babiloni fogság emberének tapasztalatát fogalmazzák meg: Jahve hűséges marad a bűnök ellenére (pl. Mik 5, Iz 7, Iz 9, Iz 11).
- Jeremiás, Ezekiel és Második Izajás tapasztalata az üdvözítő Istenről: új szövetséget köt (Jer 31); igazi pásztor lesz (Ez 34); az engesztelő szenvedés hoz üdvösséget (Iz 52-53).

Befejezés:

- A próféták meggyőződéssel vállalták küldetésüket, bátran hirdették: Jahve az egyetlen Isten, az ő útmutatásai vezetnek egyedül boldogságra.

2. feladat:

Mit jelent Jézust szeretni?

Dolgozatában mutassa be, hogy az embert megszólító és meghívó Isten elsősorban a Krisztusban való hitet és a belőle táplálkozó szeretetet kéri feleletként! A dolgozat tartalmának kifejtése szentírási és zsinati szövegek értelmezésén alapuljon!

Elvárható tartalmi elemek:

Bevezetés:

- Az erkölcsös élet mibenléte, az ember személyes éthoszának megvalósítása.

Kifejtés:

- A történelmi Krisztusban az irgalmas Isten ajánlja fel életét, ajándékozó szeretetét, 1 Jn 3 vagy Jn 13-17.
- Krisztus követése azt jelenti, hogy az Ő életpéldáját, tetteit követjük.
- A szeretet megnyilvánulásai: erosz, filia, agapé.
- A szeretet közösséget teremt.
- Isten szeretetének próbaköve az embertárs szeretete, 1 Jn 4,20.

Befejezés:

- A hit és a szeretet cselekedetek nélkül halott.